

BOEKBESPREKINGEN

Walter Hoffmann-Axthelm: *Die Geschichte der Zahnheilkunde*. 415 pag. Verlag „Die Quintessenz“, Berlin 1973. Prijs f 136,75.

In het voorbericht geeft de schrijver een overzicht van de tot heden verschenen werken over de geschiedenis van de tandheelkunde, in het Duitse en Engelse taalgebied. Het belangrijkste Duitse boek van Karl Sudhoff, *Geschichte der Zahnheilkunde*, verscheen in 1921 en 1926, en een fotografische herdruk in 1964. Het beroemde boek van Vincenzo Guerini, in het Engels, verscheen in 1909 als eerste deel van een oorspronkelijk tweedelig bedoeld werk. De fotografische herdruk werd in Amsterdam in 1967 uitgegeven. Het meest volledige werk was tot nu toe „*The History of Dentistry*” van B. W. Weinberger (1948). Het eerste deel behandelde de algemene geschiedenis, het tweede deel de Amerikaanse tandheekundige geschiedenis.

Het Amerikaanse boek van Bremner uit 1939, met vele verhalen over de geschiedenis van ons beroep, beleefde vele drukken. Behalve de fotografische herdrukken zijn al deze boeken nu slechts antiquarisch en met veel moeite te verkrijgen.

Het is Hoffmann-Axthelm's grote verdienste, dat hij de kennis uit al deze boeken heeft samengevat. Hij heeft daarbij de lokale geschiedenissen zo veel mogelijk geëlimineerd, maar bepaalde zich tot de algemene geschiedenis van ons beroep. Dit heeft hij aangevuld met wat nadien in tijdschrift-artikelen verscheen en bovendien veel eigen spuurwerk eraan toegevoegd. Voor vele hoofdstukken heeft hij experts op bepaalde gebieden geraadpleegd, of het geschrevene aan hun oordeel onderworpen. Uitgebreide literatuurlijsten zijn aan het eind van ieder hoofdstuk opgenomen. De bronnen zijn als voetnoten vermeld. Het is het eerste boek over de geschiedenis van de tandheelkunde, dat werkelijk de gehele periode van de eerste dentale observatie van vóór de ijstijd tot het heden omvat.

Het boek is verdeeld in twee gedeelten: een eerste gedeelte, de tandheelkunde van het begin tot het zelfstandig worden in de 18de eeuw omvattend en een tweede gedeelte, dat de tandheelkunde in de industriële tijd behandelt.

Het eerste deel begint met een fraai overzicht van de tandheelkunde in de oude Oriënt, Egypte, Mesopotamië, Palestina en Syrië, gevolgd door hoofdstukken over de tandheelkunde in India, China en Japan. Uitgebreid wordt de tandheelkunde in het pre-Columbiaanse Amerika behandeld. Uitvoerig zijn de hoofdstukken over de tandheelkunde bij de Grieken en Romeinen en de invloed van deze culturen op het Byzantijnse rijk en de Islam. De laatste hoofdstukken van het eerste gedeelte behandelen de Europese Middeleeu-

wen, de wetenschappelijke ontwikkeling in de Renaissance en het zelfstandig worden van de tandheelkunde in het Europa van de 18de eeuw. Veel zorg is in al deze hoofdstukken besteed aan een juiste vertaling van de aangehaalde teksten.

Het tweede gedeelte is anders opgezet. Het behandelt de geschiedenis van de verschillende disciplines, de prothetische, de conserverende, de chirurgische tandheelkunde en de orthodontie. Een laatste, belangrijk, hoofdstuk vat de geschiedenis van de research samen. Mijns inziens heeft de schrijver met het samenstellen van het tweede gedeelte een goede keus gedaan uit de veelheid van de bekende feiten.

Het boek is gedrukt op glanzend papier, de cliché's zijn goed, gezien de sterk uiteenlopende bronnen, waaruit de afbeeldingen zijn overgenomen. Voor zijn vele arbeid verdient Prof. Dr. Walter Hoffmann-Axthelm alle lof.

F. E. R. de Maar

W. Drum: *Zahnmedizin für Ärzte*. 153 pag., 235 afb. Buch- und Zeitschriften-Verlag „Die Quintessenz“, Berlin 1972. Prijs DM 58,—.

In zijn voorwoord schrijft de auteur, dat het hem bij het samenstellen van dit boek niet gemakkelijk is gevallen, de juiste onderwerpen te kiezen en in optimale omvang op begrijpelijke wijze te beschrijven. Iedere simplificatie brengt gevaren met zich mede, zelfs voor een lekenpubliek en des te meer voor een medisch geschoolde lezerskring. Men weet niet wat bekend verondersteld moet worden en loopt enerzijds het risico zich wat ridicul op te stellen dan wel anderzijds zich in niet-oninteressante details te verliezen.

Het is niet goed mogelijk dit werkje objectief te beoordelen. De keuze van onderwerpen en de wijze van behandeling blijft hoogst persoonlijk; zeker bij de ambitieuze opzet de totale tandheelkunde te kunnen samenvatten. Men moet een omschrijving geven wat de tandheelkunde in al haar vormen inhoudt, op welke terreinen zij zich beweegt en waartoe zij in staat is. Dit zowel op wetenschappelijk, als op praktisch gebied. Iedere vorm van zelfverheffing moet hierbij achterwege blijven en een juiste relativisering worden nagestreefd. Van groot belang is te trachten een goede communicatie tussen de tandheelkunde en de medische disciplines te bevorderen, waarbij centraal moet staan dat de patiënt optimaal verzorgd en behandeld wordt, in het bijzonder wanneer het gebieden betreft die tot de raakvlakken behoren.

In vele opzichten is de auteur erin geslaagd een leesbaar en een, naar bovenvermelde criteria, aanvaardbaar boek samen te stellen, zonder dat men zou kunnen vaststellen, dat hij zich in alle beperkingen een meester getoond heeft.

L. J. A. van Schijndel